

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки Факультет
культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

«ЖИВОПИС У ТЕХНІЦІ СТАРИХ МАЙСТРІВ»

підготовки Магістра
спеціальності В4 «Образотворче мистецтво та реставрація»
освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво та візуальні практики»

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компонента «**ЖИВОПИС У ТЕХНІЦІ СТАРИХ МАЙСТРІВ.**»
підготовки магістра галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності
В4 «Образотворче мистецтво та реставрація», за освітньо-професійною програмою
«Образотворче мистецтво та візуальні практики».

Розробник: Муравець М. В., старший викладач кафедри образотворчого мистецтва.

Гарант освітньо-професійної програми:

Олександр БЕРЛАЧ

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри образотворчого
мистецтва**

протокол № 8 від 26. 01. 2026 р.

Завідувач кафедри:

Тетяна ПРОКОПОВИЧ

I. Опис освітнього компонента

Найменування Показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки Спеціальність В 4 «Образотворче мистецтво та реставрація» Освітньо-професійна програма «Образотворче мистецтво та візуальні практики» Магістр	Вибіркова
		Рік навчання 1
Кількість годин / кредитів 120 год/4		Семестр 2
		Лекції 10
		Практичні 14
ІНДЗ: нема		Самостійна робота 88
	Консультації 8	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача (-ів)

ППП Муравець Марта Василівна
Посада старший викладач кафедри образотворчого мистецтва
Контактна інформація +380506141194. MURAVETS.MARTA@vnu.edu.ua
Дні занять. <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Здобувач засвоїть практичні навички класичного письма, вміння на базі існуючих класичних картин створити власну інтерпретацію того чи іншого твору. Засвоений курс дасть можливість реалізувати себе у творчій діяльності і подальшій самореалізації у мистецтві живопису.

В ході вивчення дисципліни здобувач зможе навчитися:

- Писати живописні полотна у техніці старих майстрів (багатошаровий живопис, лесуваннями)
- Ознайомлення слухачів з теоретичним матеріалом дасть змогу більш свідомо сприймати твори старих майстрів.
- Вивчення техніки та технології, інструментів і матеріалів для живопису.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента – сформувати у здобувачів освіти ґрунтовні теоретичні знання та практичні навички виконання живописних робіт у техніках старих майстрів, опанувати класичні технології багатошарового живопису, розвинути професійне художнє мислення, відчуття матеріалу, кольору та форми, а також здатність свідомо застосовувати традиційні методи у сучасній художній практиці.

Завдання освітнього компонента:

- ознайомити здобувачів освіти з історією розвитку живописних технік старих майстрів та їхніми технологічними особливостями;
- вивчити класичні матеріали й інструменти (ґрунти, пігменти, олії, лаки, зв’язувальні речовини) та правила їх використання;
- сформувати навички підготовки основи для живопису відповідно до традиційних технологій;
- опанувати принципи побудови композиції, рисунка та тонального вирішення у багатошаровому живописі;
- засвоїти техніки підмальовку, імприматури, лессування, корпусного письма;
- розвинути вміння аналізувати живописні твори старих майстрів з технологічної та художньо-виразної точок зору;
- виховати уважність до деталей, дисципліну праці та відповідальність за технологічну послідовність виконання роботи;
- стимулювати здатність до творчої інтерпретації класичних методів у власних авторських роботах.

Завдання курсу спрямовані на поглиблену та комплексну підготовку фахівців з високим рівнем художньої майстерності. Будуть вивчатися техніки живопису які використовували майстри 16-18 століття

3. Soft skills.

У процесі опанування освітнього компонента у здобувачів магістерського рівня формуються такі soft skills:

-терпіння та витримка : техніка старих майстрів передбачає багатошарове нанесення фарби (включно з лісуванням), що вимагає години на висихання. Поспіх може зіпсувати роботу, тому вміння працювати повільно та вдумливо є критично важливим.

-спостережливість та увагу до деталей : необхідно вміти ретельно вивчати натуру, композицію, гру світла і тіні, щоб реалістично відтворити об’єкти та створити ілюзію об’єму.

-критичне мислення та вміння приймати критику : здатність об’єктивно оцінювати власну роботу, помічати помилки та сприймати конструктивні відгуки від викладачів чи колег є ключовою для постійного удосконалення.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Назва модуля						
Тема 1. Вступ. Загальні відомості про предмет.	18	2		15	1	

Тема 2. Особливості голландського живопису. Основні представники. Види голландського натюрморту.	20	2	2	15	1	10
Тема 3. Особливості нідерландського живопису. Основні представники.	23	2	4	15	2	20
Тема 4. Техніка та технологія написання живопису . Підготовка рисунку, вибір полотна, дошки.	28	2	4	20	2	20
Тема 5. Види ґрунтів для голландського живопису, Імприматура , послідовність нанесення фарб методом лесувань.	31	2	4	23	2	20
Види підсумкових робіт						Бал
Контрольна робота Виконати творчий натюрморт у техніці старих майстрів. Розмір 20x30 см . полотно, олія.						30
Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100

Форма контролю КР – контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійні завдання є обов'язковими для виконання кожним здобувачем. Самостійні завдання спрямовані на закріплення навичок, набутих під час практичних занять та відповідають їх темам.

Опрацювання теоретичного матеріалу і доопрацювання практичних завдань відповідно тем змістових модулів.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Силабус розроблено згідно **2025 Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки**

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 26 грудня 2017 року номер 1669. Зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 січня 2018 року за номером

100/31552 Положення про організацію роботи з охорони праці і безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах та закладах освіти. Провести інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності і техніки безпеки з даного ОК.

Аудиторні навчальні заняття проводяться за затвердженим в установленому порядку розкладом. Для успішного засвоєння відповідних фахових компетентностей з даного освітнього компонента здобувач зобов'язаний відвідувати усі аудиторні заняття та виконувати завдання.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком навчання згідно **2025 ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки** за погодженням із керівником курсу та деканатом факультету.

Оцінювання знань здобувача освіти здійснюється згідно **2025 ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки**.

Замість практичної поточної роботи, на розгляд викладача, здобувачу може зараховуватись участь у конкурсі чи виставці, з живопису, абстрактного живопису чи графіки. Згідно з **2024 ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки**.

Політика щодо академічної доброчесності.

Викладач і здобувач освіти мають дотримуватись [ст. 42 Закону України «Про освіту»](#). Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) та [Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ](#).

Практичні роботи студентів мають бути оригінальними творами власного виконання. Приклади можливої академічної недоброчесності – творчий або академічний плагіат. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності як повторне проходження оцінювання (повторне виконання завдання відповідної теми).

Здобувачу освіти необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторних занять (у разі пропуску – причину підтвердити документально) не привласнювати чужу інтелектуальну працю; вказувати посилання на першоджерело. У творчих, дослідницьких, методичних роботах, при виконанні самостійної роботи, слід аргументовано доводити і висловлювати власну думку, спираючись на знання та уміння, здобуті у процесі навчання у ЗВО.

Приклади можливої академічної недоброчесності :

- у практичних завданнях – використання чужих робіт, виконаних не власне здобувачем освіти,

- у теоретичних завданнях – відсутність посилань на використані джерела, присвоєння, (без відповідних посилань) чужих умовиводів та міркувань.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

- повторне проходження відповідної теми або змістового модуля.

Порушенням академічної доброчесності також вважаються: академічний плагіат, списування, необ'єктивне оцінювання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Поточні роботи оцінюються наприкінці вивчення відповідної теми, кінцевий термін задачі - напередодні контрольної роботи з даного змістового модуля. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.

Здобувач освіти має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (модуля) чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно, електронною поштою. На запит зацікавлених здобувачів освіти, викладач призначає консультацію для аналізу самостійної роботи здобувачів освіти. Відвідування таких консультацій за бажанням здобувачів освіти.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

Перескладання модулів за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) оцінюється без зниження оцінки.

Поточні роботи оцінюються наприкінці вивчення відповідної теми, Кінцевий термін задачі – напередодні контрольної роботи з даного змістового модуля, або ж на затверджену, на засіданні кафедри дату перегляду академічних робіт в кінці семестру.

Відтермінування контрольних робіт здійснюється в межах складання сесії.

Розподіл загальної кількості балів між поточним контролем, підсумковим модульним контролем, екзаменом та критерії оцінювання визначається силабусом ОК і доводяться до відома здобувачів освіти на початку семестру.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом, але бали за це не нараховуються. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, здобувачі освіти має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність здобувача освіти на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з освітнього компонента і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими здобувачами освіти не передбачені.

У випадку, якщо здобувач освіти пропускає заняття з поважної причини, він має змогу надолужити вивчений матеріал, отримавши та виконавши індивідуальне завдання яке оцінюється згідно оцінювання конкретного пропущеного лекційного чи практичного заняття.

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг здобувач може дібрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему тощо).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершальних етапах. Він проводиться у формі заліку.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам освіти з освітнього компонента «Історія волинського іконопису», є сумою балів за виконання практичних завдань, та самостійну роботу.

Впродовж семестру, здобувач освіти за виконання завдань поточного контролю і самостійної роботи отримує – 70 балів.

Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля. Підсумковий контроль здійснюється у формі контрольної роботи. Контрольна робота – це творча практична робота за яку здобувач освіти може отримати максимально 30 балів. Термін здачі контрольної роботи оприлюднюється на початку семестру.

Якщо підсумкові бали поточного контролю та підсумкового контролю становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, набрані бали можуть бути зараховані як підсумкова оцінка з ВОК.

Якщо здобувач освіти бажає підвищити набрану кількість балів, в такому випадку бали, набрані здобувачем за результатами контрольної роботи анулюються і виконується завдання винесені на заліковий контроль.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100. У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права дозвлати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Критерії оцінювання за всі види навчальної діяльності

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
10-9/ 20-16/ 30-24.	Робота повністю розкриває задану тему відповідно до поставлених завдань, виконана на високому рівні. Здобувач чудово орієнтується у професійній термінології в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Подача акуратна, без помилок.

8-7/ 16-12/ 23-18.	Здобувач орієнтується у професійній термінології, в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок.
6-3/12-8/ 17-12	Здобувач недостатньо орієнтується у професійній термінології. В повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок.
2-1/8-4/ 11-6	Здобувач освіти не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматкуванням
1-0 /4-0/ 5-0.	Здобувач освіти в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).

Термін здачі контрольних робіт оприлюднюється на початку семестру. До здачі контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які здали усі поточні завдання даного змістового модуля.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг здобувач освіти може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, додатково виконати ряд тривалих та короткочасних етюдів, відповідно до теми, яка вивчається).

Порядок проведення заліку відбувається у вигляді перегляду представлених здобувачем освіти виконаних робіт за семестр відповідно до поданих тем.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Максимальна кількість балів 100.

90-100 бал. – усі завдання виконані в повному обсязі. Здобувач проявив креативність мислення, що відобразилося у оригінальності форм виконаних завдань. Зроблені цікаві висновки до кожної теми з власними ідеями задіяння набутих компетентностей та отриманих знань.

82-89 бал – завдання виконані у повному обсязі. Допущені невеликі недоліки – проявлена недостатня креативність мислення.

75-81 бал. – обсяг виконання завдань з порушеннями до вимог. Допущені певні недоліки у представлення матеріалу, аналізу. Не проявлені оригінальність та креативність за осмисленою тематичною інформацією.

67-74 бал. – неповний обсяг виконання завдань. Не дуже вдало підібраний візуальний матеріал щодо тематики завдань. Робота без креативних думок і смислового навантаження.

60-66 бал. – неповний обсяг виконаних завдань. Не проявлено у висновках до кожної теми креативного мислення та зачатків прогнозування щодо застосування отриманих компетентностей у майбутній роботі. Відсутня презентаційна складова творчої роботи.

1-59 бал. – Завдання виконані або частково, або не виконані зовсім. Не дотримано вимог до виконання завдань. Не опановано потрібні компетентності, не засвоєно потрібний обсяг знання для професійної роботи.

Перегляд творчих робіт відбувається в кінці кожного семестру у дату затверджену на засіданні кафедри.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Берлач О. П. Основи технологій та техніки станкового живопису: метод. вказівки до спецкурсу / О. П. Берлач. - Київ: [б. в.], 2008. - 32 с.
2. Жердзіцький В. Є. Живопис. Техніка та технологія: навч. посіб. / В. Є. Жердзіцький. – Львів : Світ, 2011. – 200 с.
3. Іттен Й. Мистецтво кольору / Йоханнес Іттен; пров. з ним. - Київ: [б. в.], 2015. - 96 с.
4. Тарасюк І. І. Техніки та матеріали в образотворчому мистецтві: метод. рек. /І. І. Тарасюк. - Луцьк: Волинь. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 40 с.
5. Петренко І. Вплив ґрунту на якість олійного живопису / І. Петренко // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Образотворче мистецтво. – 2014. – Вип. 2. – С. 45–52.